

Izhaja razen ponedeljka in dneva po prazniku vsak dan.

Začasno le enkrat ali dvakrat na teden.

Uredništvo in upravnništvo:

Ljubljana, Velika Colnarska ulica šte. 19.

Naslov za dopise: Ljubljana p. p. 168.

Naslov za telegrame: »Napreje«, Ljubljana.

Cekovni račun šte. 14.398. (KDZ)

NAPREJ

Glasilo Jugoslovanske socialno demokratične stranke (JSDS).

Stane mesečno 25 Din, začasno 10 Din.
Za inozemstvo 35 Din, začasno 15 Din.

Oglasi:

Prostor 1×55 mm 60 par, Mali oglasi:
beseda 60 par, najmanj 5 Din.

Dopise frankirajte in podpisujte, sicer se ne priobčijo. — Rokopisi se ne vračajo.

Reklamacije za list so poštne proste.

LJUDSKI GLAS

Glasilo Kmetško-delavske zveze.

Stane letno 72 Din
mesečno 6 Din

Letnik IX., šte. 13.

Četrtna »Naprejeva« številka
izhaja kot tednik:

Železničari, kam ste dali razredno zavednost?

19. aprila sta sklicala »Savez« železničarjev in Strokovna komisija v Ljubljani javen protestni shod v dvorano Mestnega doma radi odpustitve 11 delavcev v mariborskih železniških delavnicah. Shod je bil tako klaverno obiskan, da se je sam govornik g. Petejan zgražal nad tako slabim obiskom. Navzočih je bilo kakih 120 do 130 železničarjev in ravno toliko ostalega ljubljanskega delavstva. Torej je bilo pri tem protestu železničarjev navzočih 4–5% vseh zaposlenih železničarjev v Ljubljani.

Govornik Petejan je omenjal, kaj vse je storil in interveniral pri raznih merodajnih mestih v Mariboru, Ljubljani in Belgradu in sporočil izjavo, ki mu jo je dal direktor generalne direkcije v Belgradu, češ, še preden se informira in dobi poročilo od ljubljanske direkcije, že lahko izjavi, da delavci ne smejo zapustiti dela. Naj se zgodi karkoli hoče, nikdar niso upravičeni delo zapustiti. Petejan je prečital tudi odgovor na neko zahtevo, oziroma pritožbo radi predolgega delavnega časa (turnusa) premikalnih strojev v Mariboru, katerim je odgovoril strojni oddelek ljubljanske direkcije, da je ta zahteva skrajna predrznost. Tako je še navedel veliko drugih takih slučajev, kako upravniki državnega kapitala »spostujejo« zakonite določbe.

Drugi govornik je bil tajnik Saveza železničarjev in Strokovne komisije g. Stanko, ki pa je le še izpopolnjeval izjave in dogodke. Nobeden teh govornikov pa ni povedal, zakaj kapitalisti in njih hlapci tako ofenzivno nastopajo. Ko bi bila povedala, da jima je razrednost le na jeziku, v dejanju in izvrševanju pa le konjska figa, kakor se je izjavil prejšnji tajnik strokovne organizacije kovinarjev Golmajer. Na shodu je bil navzoč tudi tajnik Delavske zbornice, ki je po preobratu stal na stališču in tudi izjavljal, da delavstvo ne sme sedaj od slovenskega kapitala industrije in kapitalistov nič zahtevati glede izboljšanja delavskega položaja, da se v Sloveniji kapital in industrija utrdita, da dobta trdne noge, torej delavstvo naj si pusti vzeti vse orožje in ko bo popolnoma nago, ko bo kapitalist trden in oborožen z vsemi sredstvi, potem naj šele delavstvo, ko bo in je brez vsega orožja in golih rok, naj se mu pa postavi po robu. Temu je bil jasen dokaz ta protestni shod, ki mu ni in mu ni upal predsedovati in govoriti niti eden izmed »organiziranih« železničarjev! Pri zadnjem shodu radi odpusta njih tajnika Stankota je predsedoval še aktivni železničar Jernejčič, govoril pa od aktivnih železničarjev ni nobeden razen mene, in že takoj na začetku govora so zagnali tak hrušč neželježničarji, ko sem jim javno konstatiral, da je bilo komaj 15% železničarjev navzočih, da sploh nisem mogel dalje govoriti in je predsednik Jernejčič shod kar zaključil. Sedaj na tem shodu je bila elita Saveza železničarjev v prvih vrstah sedežev, a predsedoval je takemu protestnemu shodu tajnik kovinarjev mesto da bi mu železničar; in govoriti bi morali razen poslanca Petejana železničarji, a so shod po govorih Petejana in Stankota kar zaključili. To je dokaz, kakšen strah so že socialpatriotje, ki so se v prvih vrstah štilili, zabili v glavo železničarjem in ostalemu proletariatu, da se niti ne upa več tem persekucijam javno po robu postaviti. Od protestnega shoda, ko so tajnika Stankota odpustili iz službe, od tega zadnjega shoda dobi človek vtis, da pri prihodnjih potrebnih protestih radi raznih persekucij, ki se bodo še izvršile na železnici, najbrže si že ne bo upal železničar več v zborovalno dvorano, temveč bo le še od daleč gledal, kdo in kaj je notri.

Sodrug železničarji in ostali delavci, kaj vam pomagajo take organizacije, čeprav so velike po številu? Če branite tam le še svoje »fetrjarske« beneficije, drugo vam je pa le postranskega pomena, tudi teh ne boste mogli dolgo več braniti in jih boste zgubili, ker take organizacije so le koklja in ovira v sedanjem težkem položaju delavstva. Oklenite se organizacij, ki jim je razredna zavednost in boj pred vsem, ki ne klonijo glav, če jih še tako šikanirajo, materialno tlačijo in ugonablajo, klonijo pa le in ne krivijo svoje hrbtenice. Sodrug, to so strokovne sekcije Kmetško-delavske zveze in socialdemokratske stranke. Karl Kisovec.

Zakon narave.

Ustave in razni zakoni parlamentarizmov, zakoni (dogovori) in sklepi različnih ljudskih korporacij kakor tudi programi, pravilniki, platforme itd., vse to se da skruniti, teptati, celo poteptati vse dotlej, dokler ne zmaga zakon narave, to je zakon prirodnega vsesplošnega ljudskega duševnega osvobođenja! Razlika med ljudskimi zakoni in zakoni narave je v tem, da se prvi dajo poteptati, drugi pa, se dajo žal danes še teptati, ali poteptati pa se ne dajo. To je dokazal zadnji trboveljski protestni shod, sklican po združenih vsakovrstnih kapitalističnih agentih in delavskih duševnih tiranij.

Uredništvo »Enotnosti« in birokratije okoli SPJ kakor tudi njih zavezniki orjunaši tekmujejo med seboj, kdo obdrži prvenstvo v razbijanju konsolidacije v delavskem gibanju. V »Delavski Politiki« št. 28 čitamo poročilo in resolucijo z omenjenega shoda, ki je sestavljeno čisto po diktatu »Enotnosti«. V Krušičevem poročilu čitamo med drugimi tudi sledeča stavka: »Bernotovci so vsilili zaupnikom II. skupine svoj konfuzni predlog, ki bi bil za delavce prava nesreča. S tem predlogom bi se okoristili le nekaterniki, masa bi pa v splošnem trpela!« Kakšna konfuznost in nesreča je v tem predlogu, se vidi iz dejstva, da ga ne »Del. Politika« ne »Enotnost« ne marata objaviti, čeprav bi zasovraženi bernotizem najlažje odpravila s sveta, če dokazata konfuznost delavcev, ki vidimo v tem predlogu korist za delavstvo. Bojita se ga objaviti za to, ker bi tudi njuni čitatelji iz njega spoznali, da je koristen za delavski razred, škodljiv pa za tiste nekaternike, ki izkoriščajo delavski razred.

Ob koncu resolucije čitamo sledeča dva stavka: »Resolucija je bila soglasno sprejeta razen dveh Bastičev, dekalistov. Čudno je to, da se ta dva človeka ne držita navodil svojega lista »Enotnosti«.

Vprašajmo se, dragi sodrug in čitatelji:

Kakšna elementarna sila je morala to biti, ki je dala tema dvema sodrugoma dekalistoma ono moč, da sta si upala kljubovati in se po robu postaviti združenemu kapitalističnemu duševnemu in telesnemu tiranstvu nad delavstvom?

Kakšna sila ju je okrepila in jima dala pogum, da nista podlegla diktatu lista »Enotnosti« in da tudi nista podlegla momentanemu javnemu preziranju in zasmehovanju pred krogom združenih kapitalističnih agentov?

Zakon narave jima je dal prirodno moč ljubezni do najnižjega in do najzaničevanejšega sočloveka, katerega je kapitalistični družabni red izobčil iz človeške družbe ter ga vrغل na cesto, da najde svoj konec za plotom... Prijatelji, ta dva sodruga sta razumela, da pripravljajo združene kapitalistične agenture rabeljsko delo na Cankarjeve hlapce Jernej!!! Tema dvema sodrugoma pa kličemo: pa četudi le še kot posameznika, vztrajajta, ker vse je minljivo, le zakoni narave so večni, in zakoni narave so taki, da iz malega raste veliko. Častno propasti je vir vstajenja duhov. Sramotno propadel pa bo prej ali slej vsak, kdor se bori z zasmehljivim in hinavskim slepomišljenjem proti naravnim zakonom...

Kaj piše »Enotnost« o nazorih glede zdravega združništva. Nihče naj ne ostrmi in se naj ne čudi, če najde v takozvanem delavskem listu sledeče stavke: »Delavstvo nima kapitala in ga ne bo imelo, združništvo je pravo kristanovstvo! Kristan se je s kapitalom začel boriti proti kapitalu. No, pri njem je ta borba mogoča, ker on ima kapital!«

Mi vemo, da je resna in odkritosrčna polemika z uredništvom »Enotnosti« nemogoča, vkljub temu upamo, kar so v tem oziru prinesli v 15. številki lista črno na belem, da ne bodo pogoltnili. Vprašamo.

1. Ali je bila v Kristanu kdaj takšna nadnaravna sila, da si je s produktivnim delom prigaral kapital, ker od delavstva ga ni mogel dobiti, ki ga ni imelo in ga ne bo, kakor pravite.

2. Ali tvori Kristanov kapital zdravo delavsko združništvo, katero se bori proti kapitalu? Mi smo vedno trdili, da je to le nasprotno!

3. Ko pišete nadalje, da je zdravo združništvo predpotopni nazor, o kakršnem noben človek nikjer več ne piše razen direktnih kapitalističnih agentov okolo »Napreja« v letu 1928, vprašamo ne glede na ostali svet, ker je vaš simbol v obljubljeni državi v Sovjetski Rusiji, ali je to res, kar smo mi zvedeli, da zavzema tam po revoluciji združništvo delavnega ljudstva leto za letom večje dimenzije? Če je to res, tedaj prepričajte Rusijo, da se neha že enkrat baviti s predpotopnimi stvarmi, ker so protimarksistične po vašem!

Na tri vprašanja v 12. šte. »Napreja« ste odgovorili tako jalo, da se ne spoznamo, ali se nahajamo že v Sovjetski Rusiji ali stojimo le že na pragu sigurne

zmage krvave revolucije, katere prinese delavstvu brezposelno podporo. Krvava revolucija brez duševne delavstvu ne prinese svobode, o tem si bomo menda že na jasnem, ker pravite, da je 6 boljševičkih poslancev se nahajalo pred marčno revolucijo v pregnanstvu v Sibiriji. Vprašamo, koliko jih je od njih danes še svobodnih? In če pojde Sovjetska Rusija po carjevih in Mussolintjevih metodah naprej, koliko časa bo delavstvo v Rusiji še deležno državne brezposelne podpore? Ruski proletariat je v vojni, v revoluciji in po revoluciji silno napredoval s pomočjo koncentriranih tehničnih, duševnih in fizičnih sil vsega sveta. A zmagal še ni, znaki so vedno vidnejši, kajti tudi nad ruskim proletariatom vladajo zakoni naravnega razvoja! Napolnjene bodo razne Sibirije s pregnanci in napolnjene bodo razne glavjače z mučniki in jetniki vse dotlej, dokler ne zmaga zakon naravnega vsesplošnega ljudskega duševnega osvobođenja, pa naj drži vajeti v rokah kdorkoli. Narodi vsega sveta potrebujejo nov socialistični družabni red, zgrajen na naravnih zakonih, to se pravi, na marksizmu. To pa ni »dovoljeni« komunizem, kakor ga »Enotnost« imenuje. Le ni je na svetu sile, ki bi mogla takšen komunizem preprečiti, ker preko naravnih zakonov nihče iti ne more. To pa bo doseženo tem prej, čim prej bo delavno ljudstvo prisililo vsepovsod razna uredništva »Enotnosti« in druge delavske in ljudske korporacije, da pričnejo graditi komunizem na realnih tleh. Vse drugo pa je le zabloda, utopija in prevara, izmozgavanje ljudstev in lov za zasebnim kapitalom ter podaljševanje kapitalističnega družabnega reda. Učenci.

Čigavo voljo vrši Korošec?

Proti dr. Korošču kot notranjemu ministru je v »naprednem« časopisju velika opozicija. A vse zato, ker ni na njegovem mestu kdo drugi, ki bi vodil notranjo politiko na korist gospode iz opozicije.

Za dr. Korošca kot notranjega ministra je zelo navdušen ves »krščanski« svet. Že pri nastopu je vse zapupalo vanj, kmalu potem smo pa slišali, da se je že v izboljšalo. Kaj je zdaj boljše, tega nismo zvedeli. Lahko si pa mislimo, če čitamo v »Slovenecu«, da so zdaj blagajne samostojnih demokratov prazne. S tem je »Slovenec« tudi za politične otroke dovolj jasno povedal, da se steka zdaj zlati vir v druge blagajne. A, tako pa že verjamemo, da je zdaj boljše! Pobožni sovražijo zlato tele tako kakor pijanci vino.

Ljudstvo ne čuti nikjer nič boljšega. Korupcija še nikdar ni bila za ljudstvo koristna, pa naj se je vršila v interesu naroda ali pa vere. Teptanje zakonov ljudstvu povsod in vselej škoduje, pa naj si jih teptajo narodni ali pa pobožni gospodje.

V Mežici je bilo nekaj pobožnih ljudi, ki so vkljub svoji pobožnosti bili pošteni. Ti so se v svoji naivni poštenosti zgražali nad narodnjakarijo, ko so poteptali mežiško občinsko avtonomijo. Z vstopom klerikalcev v vlado so si oddahnili, češ, verni krščanski gospodje bodo gotovo takoj popravili krivico. Potem so si mislili, da je Mežica pač majhna in da so gospodje nanjo pozabili, zato so mariborskega velikega župana (SLS), ko je prišel obiskat Mežico, opozorili na krivico in prosili, naj se razpišejo občinske volitve. Obljubil jim je, da bodo volitve prihodnji mesec, samo svoje besede ni držal... Pobožni pa so se tolažili s tem, da je Gosar samo minister za socialno politiko, na ministra notranjih zadev pa da nima nič vpliva. Ko se je pa Gosar umaknil Korošču in je ta postal notranji minister, torej najvišja instanca za občinske zadeve, je bilo že kar gotovo, da bodo mežiške volitve takoj razpisane. A pobožni so se zopet zmotili in zdaj nimajo prav nobene tolažbe več.

Pa bi jo lahko imeli, če bi vedeli, da Korošec ni najvišja instanca, ampak da je vrhovni komendant mednarodni kapital. Ta brani Korošču vršiti zakonito dolžnost, ta mu diktira teptati zakone, na katere je prisegel. Če bi pobožni to vedeli, bi se tolažili, da je Korošec še vseeno poštenjak in vesten božji namestnik, ki bi rad bil pravičen, a mu brani še višji gospod.

Pojdite, zavedni, in učite vse ljudi, da je nad Koroščem še višji gospodar, Kapital! Pojdite in dopovejte jim, naj nehajo verjeti v odrešenje po Jezusu in njegovih namestnikih, kajti Jezus je premagal kapital samo za sebe, za svojo osebo, za druge ga ni mogel. Korošec, če hoče biti pošten, mora enako kakor Jezus nagnati kapitalove skušnjave:

»Poberi se, Satan!«

Zavedni, kakor vi veste, da Korošec ne bo nagnal Satana, ker mu preveč ugaja oblast, tako morate to dopovedati vsem pobožnim. Morate jih pridobiti za resnični nauk bratovske medsebojne ljubezni, ki bo zavrgla



vso vero v voditelje in na njeno mesto postavila javno kontrolirano solidarnost.

V Mežici bo SLS zaradi Korošca izgubila precej glasov. Preskrbite, da se bo to zgodilo tudi po drugod, da nam ne bodo vladali ljudje, ki trdijo, da so božji namestniki, v resnici pa so služabniki Satanovi. S pravico na jeziku izvršujejo krivico na ukaz mednarodnega krivo-verskega in brezverskega kapitala.

Najboljši šivalni strojin kolo je edinole



**GRITZNER
in ADLER**

**za dom, obrt in indu-
strijo v vseh opre-
mah.**

**Istotam pletilni stroj
DUBIED.**

Pouk v vezanju brezplačen. --- 15 letna garancija.

Popravila se sprejmejo.

Nizke cene, tudi na obroke.

JOSIP PETELINC, Ljubljana

blizu Prešernovega spomenika.



Združitev proletariata je delo njega samega.

Agenti razredne demagogije in njih zavezniška birokracija skoraj neprenehoma vpijejo po konsolidaciji delavskega gibanja v državi. Enotna fronta in enotne akcije so na dnevnem redu.

Toda njih dejanja nam kažejo čisto drugo lice. Saj so se pravkar pokazali v pravi luči tudi napram sklepom zadnjega občnega zbora II. skupine Rudarske zadruge, iz katerih je izšel tudi pravilnik o ustanovitvi Rudarske posredovalnice dela. Progresivni prispevki rudarjev v to zadrugeto so dvignili pri peščici absolutističnih agentov, ki se skrivajo okrog »Enotnosti« za dekaliste, vse polno prahu. Z največjim pompom so ti vse prej ko delavski zastopniki začeli po storjenih sklepih iz tedna v teden lansirati v javnost gorostasne vesti o strašni obremenitvi rudarskega delavstva v Sloveniji, ki ga bo zadela po določenih od delavskih delegatov soglasno sklenjenih prispevkih.

Blatenje tajnika socialdemokratske stranke je bilo radi tega nepregledno. A še več! Pozivali so socialdemokratske delavce, da napravijo početju strankinega vodstva konec in da se kratkomalo vodstvu stranke uprejo.

In še nadalje! Ščuvajo rudarski proletariet, da vsepovsod skliče demonstrativne shode za revizijo sklepov občnega zbora II. skupine Rudarske zadruge. Poleg vsega pa javno namigavajo in pritiskajo po časopisu ti demagoški nekaterniki na oblastvo, naj sistrira sklepe delavskih delegatov, zakonito izvoljenih, ki so v resnici dobili pravo pooblastilo in zaupanje rudarskega proletariata, da ga zastopajo tudi v najskrajnejših in najslabših časih.

Tako smo razumeli zavednejši socialdemokratski delavci na Gorenjskem v »Enotnosti« levite absolutističnih agentov kapitala, ki so jih zapeli pod rdečo haljo, da skalijo čisto vodo in zopet zlorabijo Marksa kot nepomirljivi revolucionarni borci za svoje partizanske namene. Vprašamo vas, kaj pa bi imel rudarski proletariet od teh vaših prozornih in rekli bi skoraj otročjih fraz? In kakšno bo imel škodo po preteku par let od sklepov, ki so jih delavski delegati na občnem zboru napravili? Bojite se namreč, da ne bi ta razcepilni in poteptani proletariet v državi končno le spregledal in obrnil hrbet vsem demagoškim absolutizmom in vašim zaveznikom — birokratom ter sam prevzel vodstvo razrednega delavskega gibanja. Ali ni bilo iz vašega večkrat prepleskanega pisanja v »Enotnosti« več ko jasno razumeti: Ugonabljanje hrbtenice, ki si jo hoče rudarsko delavstvo po svojih izvoljenih zastopnikih in po svojih močeh ustvariti v obrambo proti izkoriščevalnemu tiranu kapitalu, ki odnaša letno nad 160 milijonov Din iz Trbovelj. Rudarski delavci večinoma živijo kakor tudi delavci drugod vsled demagoškega zaslepljevanja v apatiji do vsake resne delavske organizacije in trpe pomanjkanje kot »manjvredni« organ človeške družbe, torej kot sužnji, ki se ne zavedajo že več svojega gnotnega položaja in ne morejo poiskati pravega izhoda iz te mučne situacije.

Predbacivajte nam, da je naša stranka enaka SPJ in da je Delavska zbornica vendar boljša od II. skupine Rudarske zadruge. Toda mi vemo, da tvorijo v njej vsi dekalisti s socialpatrioti vred skupen blok z meščani proti splošnemu delavstvu in ne samo proti naši stranki. Kakšni so torej vaši interesi? Hoteli ste napraviti puč v naši stranki, ali to se vam ne bo posrečilo, čeprav trdite, da sta g. Čobal in s. Bernot enaka. Mi vemo, da je naša stranka zgrajena s sodelovanjem in prispevanjem njenega članstva. Režimska SPJ pobira pa le drobtinice bankirjev in je odvisna od vladajoče gospode. In zato enako ne more biti zaščitnica proletariata kakor niso meščanske organizacije in stranke. Pri vseh njenih akcijah ji dajete vi na strokovnem, gospodarskem, kulturnem in političnem polju s podporo vaših simpatizerjev življenja, da lahko plava med delom in kapitalom in ščiti svoje zasebne interese. Socialpatriotom ste mnogo-krat očitali, da so v zvezi s policijo. Kaj pa naj mislimo o vas, ko kličete rudarsko oblastvo na odpor proti koristnim sklepom II. skupine. Enako kakor oni ste tudi

vi proti vsaki rudarski samopomoči. Iz tega se vidi, da se vi kakor socialpatrioti le z instinktom mase skušate še nadalje obdržati kot edini voditelji poteptanega in brezpravnega delavstva, ker veste, da je v tem mizer-nem času proti vsakim prispevkom. Drugače ne moremo razumeti vaših stremeljenj.

Mi se pa dobro zavedamo, da bodo tudi vsi resnejši in zavednejši socialisti in dekalisti z ostalim delavstvom v doglednem času ramo ob rami s socialdemokrati raz-gnali vse trote, ki hočejo na prispevkih delavskih žulja-vih rok razjedati proletarski razvoj. Delavni razred silite, da naj se bori za državno brezposelno podporo. Pravo organizacijsko združenje, v katerem naj bi sam proletariet odločal in sam bil od vsega razrednega giba-nja ne samo idejno, ampak tudi materialno odvisen, mu s puhlim frazarenjem ubijate, da se ne more povzpeti do prave organizirane politične moči, s katero bi si kakor v drugih državah poleg brezposelne podpore tudi druge pravice priboril. Upirate se vsakemu progresiv-nemu prispevanju in ste enaki ne samo kristanovcem, ampak tudi klerikalcem in drugim meščanom, ki so o progresivnem državnem in v ustavi jasno določenem obdavčenju pisali po časopisu, da je to vse lepo, vendar pa pretežno in nerazumljivo za naše ljudi in zato neiz-vedljivo.

Radi takih dejstev, ki se odigravajo samo v breme delavnemu ljudstvu, je naloga vseh zavednejših socia-lističnih in dekalističnih delavcev kakor vseh nas social-demokratov delati za resnično vsestransko organizacij-sko združenje proletariata ter vzbuditi izven organiza-cije stoječe delavstvo, da vzajemno v resnem in iskrenem sodelovanju dvignemo razredni boj proti doma-čemu in tujemu velekapitalu.

Trboveljskim sodrugom pa z glasnim klicem: Le z vztrajnim in preudarnim delom naprej, da si priborimo svoje pravice in razširimo začetni razvoj v socialistič-nem pravcu, da bomo dosegli naš skupni cilj: Da ustva-rimo pravi organizirani delavski blok proti trustiranemu velekapitalu.

Gorenjski delavci.

Pojasnilo vsem rudarjem.

(Odgovor »Enotnosti« in Veleničanu!)

Ne tako strankarsko, kakor »Enotnost«, ki je nape-rila vse topove proti sklepom občnega zbora II. skupine, s katerimi je osnovala Rudarsko posredovalnico dela! Nuditi brezposelnim rudarjem v najhujši bedi pomoč v denarju kakor tudi s posredovanjem dela ali z vsemi do-pustnimi sredstvi po sprejetem pravilniku, to ni stran-karsko in niti to, kar vi s popačenim imenom naziv-ljate; če bi bilo to delo katerekoli stranke, le-ta bi si to štela lahko v čast!

Pomislite, kako težko je gledati rudarju svojo dru-žino (ponavadi številno), kadar postane po kruti obsodbi kapitala brezposeln, brez denarja, brez strehe, brez vseh sredstev; brezupno gleda svojo družino, ki tirja od njega očetovsko dolžnost. To so grozote, če pomislimo na to brezstrankarsko! Da take grozote onemogočimo ali vsaj omilimo in da omogočimo živeti rudarju in njegovi dru-žini tudi takrat, kadar ga zadene nesreča, to je dolžnost vseh, zlasti pa tistega, ki govori za skupnost. Zakaj? **Rudar in delavec je, čeprav od gosposke, in mi smo rudarji, ki smo ta sklep za ustanovitev R. P. D. storili preko volje političnih eksponentov in sicer zato, da vzame rudar svojo brezposelnost in sploh usodo v svoje roke.**

Nič več ne bomo dopustili, vsaj borili se bomo proti temu, da bi rudarji ginili od glada v brezposelnosti. Ru-darji bi vendar morali nekaj pomeniti, saj so gonilna sila industrije. Pomislite gospodje, ali se ne grejete v toplih sobah, katere greje premog, ali vas ne vozi stroj, ki se kuri s premogom, v Graz in drugam raziskovat milijonske afere, katere se nikoli ne razkrijejo? Rudarji pa počasi napredujejo in so sklenili, da nočejo takih, ki bi milijonske afere raziskovali potem, ko je prepozno, temveč so sklenili tako, da afer ne bo, ker bodo imeli sami upravo v rokah. Ali se ne vozite v ljubljanskih ulicah z vozovi, katere goni indirektno premog? Ali ne išče dohodke od nakopanega premoga tudi ljubljanski okrožni odbor? Ali ni premog velj pomemben produkt, katerega koplje ta ubogi rudar?

Vidite, dragi gospodje ljubljani, kako skrbi ta rudar za vašo udobnost in zakaj cenite tega rudarja le takrat, kadar je to vam prav in v vašo korist? Zakaj streljate na sklepe rudarskih delegatov, če si hočejo ustvariti samopomoč proti brezposelnosti, katere je naj-hujša za rudarja? Zakaj naj bi moral le ta trpeti pomanj-kanje, brez strehe, v mrazu?

O majka mila, ta rudar, ki vam ustvarja vse udob-nosti, le ta naj bi bil tako zavrnjen, da ne bi imel pravice po vašem mnenju, do niti najmanjši samouprave! Vi gospodje, hočete natveziti rudarjem, da naj počakajo na podporo od belgrajske vlade, mi rudarji pa vam svetuj-mo, da priborite iz Belgrada vsaj tistih 40 milijonov delavcev, ki so jih vplačali.

O, le streljajte! Bolj boste streljali, tem bolj se bo ozračje čistilo za rudarje, megla pa se bo valila proti ljubljani. Morda se vam osreči rudarjem iztrgati samo-pomoč, kapitalu na ljubo, a ne za dolgo. Uh, kako se bo še streljalo, kadar se bo II. rudarska skupina posta-vila v boj za Bratovsko skladnico in kaj še bo, če bo rudar hotel biti lastnik produkta! Le streljajte, če ste proti skupni lastnini, rudarjem (in tudi vsem resnim stran-karjem!) pa kličem: Ne klonite! V boj za samoupravo in skupno last!

Da bodo pa strelji zgrešeni, naj bo povedano, kar se prispevkov tiče, sledeče: Rudar, ki bo zaslužil mesečno 1000 Din, bo plačal po proračunu 0,5%, to je 5 Din; če odštejemo takso 0,5%, to je 5 Din, je zaključek ta, da ne bo doplačal ničesar. Rudar, ki zaslužil mesečno 1300 dinarjev, bo po proračunu plačal 0,5%, to je 6,50 Din; če odštejemo takso 0,5%, to je 6,50 Din, je zaključek ta, da ne bo doplačal zopet ničesar. Rudar, ki zaslužil me-

sečno 2000 Din, bo plačal po proračunu 0,75%, to je 15 Din; če odštejemo takso 0,5%, to je 10 Din, je za-ključek ta, da bo doplačal 5 Din. Rudar pa, ki zaslužil mesečno 3, 4 do 5 tisoč Din, bo plačal 1%, kar pa zanj tudi ni veliko, se mu ne bo nič poznalo. Pri tem pa je razen tistih, ki toliko zaslužijo, ker take gospod ponavadi ne pusti praznovati, ki pomagajo ustvarjati brezposelno konkurenčno armado, ostali pa, ki malo zaslužijo, pa so radi tega mnogo prikrajšani, v Trbovljah ponavadi me-sečno do 6 ali celo več šiltov, in to je veliko več kakor prispevek za svojo lastno korist.

Tako je in o tem naj rudarji razmišljajo. Če po-mislimo še, da je radi takih, ki garajo za tri in odjedajo dvema družinama kruh, in koliko je tistih, ki so na ta način prišli ob delni zaslužek in koliko ob celega, tedaj naj se res ne bi smela progresija tistih dotakniti? Ali res ne verjameš, da bi se s takim ukrepom izboljšalo za vseh 80% rudarskih družin, ostalim pa, ki bi vkljub temu prišli v brezposelnost, bi se dalo znatno pomagati. Ali ne vidite bede brezposelnih? Saj vendar pišete o celih armadah!

Še neko vprašanje je, na katero mi, dragi dopisnik, odgovori! Ali res verjameš, da bo današnja vlada ali vsaj v bližnji bodočnosti katera izmed njih res kaj pri-spevala za brezposelnost? Če imaš to upanje, tedaj bi bilo dobro, da bi se dobili vsaj tisti milijoni nazaj za bratov-sko skladnico, ki so šli za vojno. Ali verjameš, da se boš poboljšal toliko, da boš vsaj deloval za idejno zdru-žitev delavskih strank (tistih, ki želijo skupno last in samoupravo), da bo potem zmožna od vlade te tvoje želje izsiliti? Ali verjameš, da bi podjetniki priskočili brezposelnim na pomoč? Ali ne verjameš, da prav oni in še celo namenoma to brezposelno armado ustvarjajo za pokoro tistemu borbenemu proletariatu, ki je še za-poslen? Ali veruješ, da bo tisti delavec, ki zaslužil na mesec 3, 4 ali 5 tisoč dinarjev, prostovoljno kaj prispeval za omiljenje bede? Saj vendar s svojim prekomernim garanjem to brezposelnost pomaga ustvarjati!

O ti dopisnik, ali ni baš pravično, da tistega zadene vsaj tista mila progresija? Ali sme 80% rudarjev trpeti zaradi 20%? O ti komunizem! In zakaj vendar tak halo, ko pa proti velikim, zlasti indirektnim davkom, proti javnim borzam dela, proti 40 milijonom, kakor pišete, da so se nabrali v Belgradu in ki o njih ne bo mogel delavec nikoli odločevati, zakaj proti vsemu temu niste streljali tako kakor sedaj? Mar li vam je žal, da nismo pustili stekati tudi naš denar tja doli?

Eno naj bo še rečeno. Dekalisti rudarji, ne frakarji, niso vsi vašega mišljenja, mi smo se z njimi sporazumeli; pa tudi člani strokovne zveze rudarjev, so se s tem strinjali, ki priznajo, da je samouprava vedno boljša; pozdravljeni! Rudarjem pa kličem: Ne klonite! Prihod-nji objavim tudi proračun, da ne bo dopisnik govoril in pisal o podpori samo 150.000 Din. — **Jakob Štruc, t. č. načelnik II. skupine Rudarske zadruge.**

Trbovlje. Redni občni zbor tukajšnje kraj. org. JSDS in KDC se bo vršil v nedeljo 20. maja. Dnevni red običajen in volitev delegata. Točna in polnoštevilna udeležba dolžnost.

Odbor.

»Naprej« izhaja težko, ker je denarja malo, naval kapita-listov pa silen. A vsi, ki se zavedajo razrednega boja, vedo, da se »Naprej« bori za ves razred in da brani pravice vsega delavstva. Spomnite se samo na pravdo proti OUD! Kdo je ščitil delavske koristi? Kdo ima interes na tem, da bi »Naprej« prenehal? Kdo se je veselil, da »Napreja« ni več? Kdo je trium-firal, da je »bernotizma« konec? Vsi pa naj vedo, da je »Na-prej« najstarejši delavski list na Slovenskem in da sloni na ramah zavednih delavcev, ki ga bodo vzdržali pod vsakim pogojem, pa čeprav bi ne mogli redno izhajati. Svojo nalogo bo izvršil tudi če bi izhajal samo po enkrat na mesec: delav-ska zavest ne bo zaspala, kakor želijo kapitalovi sorodniki! — Po 1. maju se je položaj nekaj izboljšal. Naj store tudi drugi svojo dolžnost, pa bo zopet redno izhajal.

Trbovlje. Na tržnem prostoru se je mesar K. olabril in začel prodajati goveje meso po nižnji ceni kg 10 Din. Neka-teri so govorili, da je slabše meso. Pa končno smo spoznali, da večina mesarjev v Trbovljah razprodaja samo meso starih krav. Tako smo nekatere žene podpirale le mesarja K., ker po mesnicah je ostalo meso še po stari ceni 16 Din. Slučajno srečam neko znanko, ki je nesla meso proti domu in jo vpraš-am, kje da ga je kupila. Odgovori mi, da je ostala še pri istem mesarju kakor poprej. Vprašam jo, zakaj da ne kupuje pri K., ki prodaja po 10 Din. Na to mi je odgovorila, da se ne izplača, ker bo moral K. itak kmalu k vojakom, potem je pa nerodno, vrniti se nazaj. Odgovorim ji, zakaj bi bilo ne-rodno, če plačate, se za to nihče ne more nad vami jeziti, saj je že itak hudo za denar. Znanka je takoj začela godrnjati, kako hudo je res za denar. Sedaj pa, da so še možje sklenili neki nov odtegljaj, da bo končno več odtegljaja kakor za-služka. Spoznala sem, da ženska nasprotuje, da bi rudarji skupno podprli brezposelnost in onemogel delavce in ji odgo-vorila: Poglejte, kako ste nespametni, za malo pomoč brez-poselnim nasprotujete, tukaj pa ste denar naravnost proč vrgli in ga dali človeku, ki si z njim dovoljuje luksuzne hiše v mestih, pa vam ni nič za to, da ste opeharjena. Nekatere žene so pač pri nakupu blaga jako neprevidne in zato zmanjka denarja še prej.

Rudarjeva žena R. P.

V zdravilišču »Termi« v Laškem razpisuje Pokojniški zavod za nameščence v Ljubljani za dva svoja zavarovanca za dobo od 15. maja do 15. junija 1928 za vsakega za pol meseca prosti mesti s prvovrstno preskrbo, in sicer s prosto sobo, popolnoma vso prehrano, zdravniško pomočjo in kopa-njem, toda brez potnih stroškov. Kolka proste prošnje se vla-gajo pri zavodu do dne 5. maja opoldne in morajo biti opre-mljene z **uradnim izpričevalom**, da prosilec nima premoženja in z zdravniškim potrdilom, da boleha za protinskimi ali rev-matičnimi obolenjem lažje vrste, da bi bilo zdravljenje v ter-malnem kopališču potrebno, da je od 15 dnevnega zdravljenja pričakovati zboljšanja in da prosilec lahko potuje brez sprem-stva. Prosilec mora navesti, koliko družinskih članov živi z njim v skupnem gospodarstvu in koliko imajo dohodkov.

RESOLUCIJA

sprejeta na javnem shodu JSDS in KDZ v Sv. Lovrencu na Pohorju dne 25. marca 1928, z ozirom na občinsko politiko te občine.

1. Ker je v občini nad polovico prebivalcev ročnega delavstva, pozivamo občinski odbor, da nemudoma odloči v občini otroški vrtec in ga preskrbi z vsemi učnimi sredstvi na občinske stroške. Ta naša zahteva je utemeljena že sama po sebi s tem, da je dolžnost občinskega odbora nuditi otrokom primerno nadzorstvo in zabavišče tudi pred vstopom v ljudsko šolo, da lahko stariši teh otrok gredo po svojih poslih v gospodinjstvu in poljskem ter industrijskem delu.

2. Ker so občinski odborniki večine odklonili načrt zidave nove hiše z motivacijo, da bo občina rajša kupila Hohnigovo posestvo, protestiramo proti temu in ugotavljamo: a) z nakupom stare hiše bi se ne odpomoglo stanovanjski bedi, ker bi radi tega ne bilo več stanovanj, nadalje bi tudi ne dobili delavci, obrtniki itd. novega zaslužka, s katerim se lajša brezposelnost in zboljša socialni položaj delavstva in malih obrtnikov; b) občina pa bi tudi zamudila ugodno priliko dobiti iz fonda, ki so ga plačali baš tudi delavci iz Sv. Lovrenca, brezobrestno posojilo, ki ga nudi pravilnik, izdan po ministru Gosarju.

Radi tega pozivamo občinski odbor, da nemudoma stori sklep za zidavo nove stanovanjske hiše.

Večini občinskega odbora bi pa še posebno priporočali, da bi ne zastopala antisocialnih tendenc v občinskem gospodarstvu, ker s tem samo škoduje celi občini in niti s tem ne pomaga premožnejšim slojem, ker bodo kasneje tudi ti sloji imeli izgubo, če zadržujejo razvoj delavstva.

Cenik za leto 1298.

Belo platno	Din 8, 9, 10, 12
Gradl za spodnje hlače	Din 12, 14, 16, 20
Platno za rjuhe, 150 cm	Din 22, 26, 28, 32
Platno za kapuc, 180 cm	Din 28, 32, 40, 45
Damast za posteljnino	Din 28, 32, 46, 50
Namizni prti (komad)	Din 40, 48, 50, 60
Gradl za madrace	Din 30, 36, 44, 52
Cefirji in oksforti	Din 10, 12, 15, 16
Tiskovine (druki)	Din 10, 12, 15, 16
Delain etamin	Din 10, 12, 14, 16
Volneni delain	Din 18, 28, 38, 48
Ševijot v vseh barvah	Din 35, 45, 60, 68
Volneni poplin	Din 45, 50, 58, 60
Modno blago za ženske	Din 20, 24, 28, 35
Blago za plašče, kostume	Din 80, 95, 110, 120
Razne svile za obleke	Din 36, 45, 60, 68
Creppe de Chin	Din 68, 98, 120
Težka taft svila	Din 88, 120
Surova svila	Din 26, 28, 32, 40
Svilene rute	Din 40, 50, 120, 145
Naglavne rute	Din 5, 10, 12, 18
Jugoslovansko sukno	Din 24, 36, 50, 72
Češki kamgarni	Din 65, 120, 140, 160
Angleško sukno	Din 200, 220, 280, 300
Modne hlače	Din 100, 130, 180, 230
Lister za suknje	Din 40, 60, 98, 160
Štruks	Din 60, 70, 95, 170
Baržun in fustian	Din 30, 36, 40, 60
Hlačovina	Din 12, 28, 36, 48
Tirolski loden	Din 120

zavese, preproge, posteljna pregrinjala, koce, odeje, konjske plahte, voščeno platno, slamnjače, srajce, nogavice, dežnike in drugo dobite dobro in najceneje samo pri

I. TRPIN, manufakturna trgovina Maribor, Glavni trg 17.

Vzorcev se ne razpošilja!

PRIPOROČAMO

KOLINSKO CIKORIJO

IZVRSTEN PRIDATEK ZA KAVO!



TO SO V OKUSU IN AROMI NAJFINEJŠE KAVINE MEŠANICE.

V ZALOGI PRI:

ANTON FAZARINC, CELJE

IN

ANTON MOČNIK, CELJE.



za vsako perilo! Posteljnina prana s Persilom ohrani dal časa svojo belost.

SVEČOST.



Sedaj

vidim, ko sem enkrat kupil, da je veletrgovina **R. Stermecki v Celju** najboljši vir za nakup sukna in kamgarna za moške obleke, volne, svile, cefirja in delana za ženske obleke, platna, oksforda, modrotiska, cvilha ter sploh vse manufakture, ker je vse prvovrstne kakovosti iz najboljših svetov, tovarn in mnogo nižje cene, kot povsod drugod. Pišite takoj po vzorce na veletrgovino

R. Stermecki, Celje št. 82.

— Naročila čez 500 Din poštne prosto. —



Bolni na pljučih!

Tisoči že ozdravljeni!

Zahtevajte takoj knjigo o moji novi

umetnosti hranjenja

ki je že mnoge rešila. Ona pomaga pri vsakem načinu življenja hitro premagati bolezen. Nočno potenje in kašelj preneha, telesna teža se poveča in po splošni polaganosti zaplenosti ustavi bolezen.

Resni moške

zdravniške vede potrjujejo prednost moje metode in jo radi priporočajo. Čimprej začnete z mojim načinom hranjenja, tembolje.

Popolnoma zastoni

dobite mojo knjigo, iz katere boste črpali mnogo koristnega znanja. Ker bo moj založnik razposlal skupno samo **10.000 izvodov brezplačno** pišite takoj, da boste tudi vi med srečnimi prejemniki te knjige.

GEORG FULGNER, Berlin-Neukölln, Ringbahnstrasse 24, Abt.: 22.

BOLNIKI ČITAJTE!



Ravnokar je izšel spis, ki daje pojasnilo. V njem so popisane mnoge dolgoletne izkušnje o vzrokih, postanku in zdravljenju živčnih bolezni. Pošljem vsakemu ta evangelij zdravja popolnoma zastoni, ki piše ponj na spodaj navedeni naslov.

Tisoči zahvalnih pisem pričajo o tem edinem uspehu vztrajnega in vestnega raziskovanja v dobrobit bolnemu človeštvu. Kdor spada k

veliki armadi živčno bolnih,

kdor trpi na raztresenosti, čutenju strahu, slabem spominu, nervoznem glavobolu, na pomanjkanju spanja, želodčnih težavah, preobčutljivosti, bolečinah v členkih, splošni ali delni telesni slabosti ali na drugih nešteti pojavi,

si mora preskrbeti mojo knjižico, ki nudi vsakemu tolažbo!

Kdor jo je čital s pozornostjo je pridobil tolažilno prepričanje, da obstoja pot, ki vodi k zdravju in veselju do življenja! Ne odlašajte, pišite še danes!

ERNST PASTERNAK, Berlin S. O., Michaelkirchplatz 13, Abt.: 22.

Oglasi v „NAPREJU“ imajo dober uspeh!

Tvornica dežnikov in solnčnikov

L. MIKUŠ, Ljubljana, Mestni trg 15

priporoča svojo bogato zalogo dežnikov v kakršnikoli velikosti po najnižji ceni.

Ustanovljeno leta 1839.

NOVA
manufakturna in modna trgovina „Pri Bolobu“
Celje, Narodni Dom.

Priporoča svojo bogato zalogo vsakovrstnega blaga po konkurenčnih cenah. Fabriško platno od Din 6.50 naprej; belo platno od Din 8.— naprej; oksfort za srajce od Din 9.— naprej; druk od Din 10.— platno za rjuhe od Din 25.— naprej; blago za moške obleke od Din 75.— naprej; hlačovina od Din 30.— naprej; ševijot za ženske obleke od Din 38.— naprej; volneno blago v vseh barvah od Din 55.— naprej; moške srajce od Din 26.— naprej; moške spodnje hlače od Din 20.— naprej; ženske srajce od Din 32.— naprej; ženske nogavice od Din 10.— naprej; moške nogavice od Din 8.— naprej; pavalnasti krepki za ženske obleke od Din 12.— naprej. — Velika izbira svilenih robcev, nogavic, naglavljenih robcev, brisač, odej, potrebščin za šivilje in krojače. Lastna izdelava delavskega perila. Stranke iz dežele in delavci dobijo poseben popust. Stranke pa, ki trgovine osebno obiskati ne morejo, se jim na željo pošljejo vzorci. — Pri naročilih sklicujte se na oglas v „Napreju“.

Ako piješ „BUDDHA“ čaj, uživaš že na zemlji raj!

Triko-perilo

za moške, žene in otroke, volna v raznih barvah, rokavice, nogavice, dokolenice, nahrbtniki za šolarje in lovce, dežniki, kloti, šifoni, žepni robci, palice, vilice, noži, škarje, potrebščine za šivilje, krojače, čevljarje, brivce edino le pri trdkl

Josip Petelinc, Ljubljana,

blizu Prešernovega spomenika ob vodi.

Najnižje cene! Na veliko in malo.

Ali se želite osvoboditi revmatizma in protina?

Trganje, zbadajoče bolečine v udih in členkih, otekline členkov, pohabljenе noge in roke, zhandanje, trganje in zbadanje v raznih delih telesa, da celo slabost oči so čisto posledice bolečin vsled revmatizma in prehlajenja, ki se morajo odstraniti, ker bi sicer bolezen vedno bolj in bolj napredovala.

Jaz Vam nudim

zdravilno pijačo, ki prinaša zdravje, razkrajja sečno kislino, pomaga pri prebavi in čiščenju. Ni to kakšno univerzalno sredstvo ali skrivnostno zdravilo, ampak



zdravilo, ki gaje dala dobra mati naravazadobrobit bolnega človeštva.

Vsakemu brezplačno poskušnjo.



Pišite mi takoj in dobili boste iz mojih skladišč, ki so po vseh državah, popolnoma brezplačno in franco eno stekleničico za poskušnjo ob enem z navodilom in poučno razpravo. Tako se boste mogli sami prepričati o tem neškodljivem sredstvu in njegovem delovanju.

August Märzke, Berlin-Wilmersdorf, Bruchsalerstrasse 5. Abt. 22.

Naša pomlad.

Čevlji iz laka za vsako vreme in vsako priliko.

9845-60723

Din 249'.



dopoldne

6875-60598

Din 229'.



popoldne

5855-60371

Din 229'.



zvečer

Barvasti čevlji za solnčne dneve.

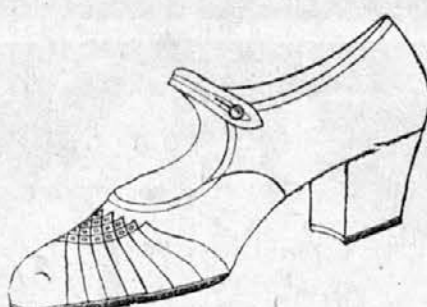
Din 229'.



9665-80406

Moderen čevlji za dame v drap-barvi. Mehka usnjata podloga. Noga postane v njem vitka in hoja prijetna.

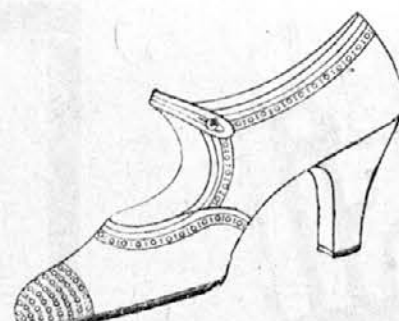
Din 229'.



6645-20571

Eleganten čevljiček iz svetlosivega mehkega usnja. Okusni okrasek na vrhu dopolnjuje njegovo lepo obliko.

Din 229'.



5645-80318

Izredno lep čevljiček z bogatim luknjičastim okrasom. V svetli drap-barvi z visoko peto. Za sprehode najbolj priljubljen vzorec zapadnih držav.

Čevlji za šport in izlete.

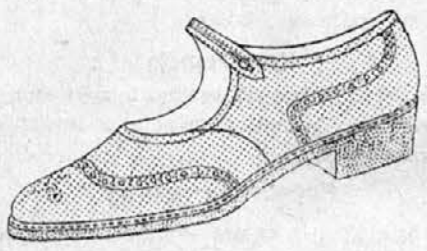
Din 249'.



9635-40988

Na okvir šivan polčevlji iz finega boksa, z nizko peto in obrobljen z okusnim okrasom.

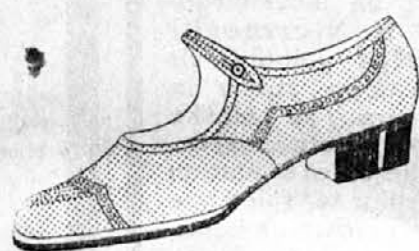
Din 269'.



9645-40062

Čevlji iz finega boksa, z elastičnimi gumijevimi podplati. — Zelo ugoden za daljše izlete.

Din 249'.



9645-40723

Novost pomladanske sezone v svetli drap-barvi. Okusni luknjičasti okrasni spredaj in nad peto. Peta nizka, iz usnja.

Moški čevlji za vsako priliko.

Din 269'.



9937-60991

Črn na okvir šivan polčevlji z gumijevim vulkaniziranim podplatom. Zelo prikladen za vsakodnevno rabo in štrpaci.

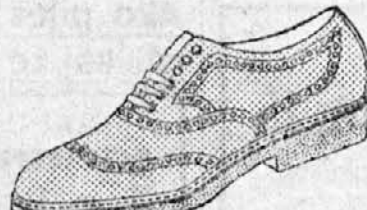
Din 269'.



9937-40992

Ta čevlji ima zelo okusen luknjičast okras. Izdelan je iz finega rjavega telečjega boksa.

Din 299'.



4937-40099

Polčevlji z gumijevim krep-podplatom, bogato okrašen. V črni in rjavi barvi. Za hojo zelo udoben.

Din 299'.



9637-13795

Zelo eleganten na okvir šivan polčevlji v divni črešnjevni barvi. Zelo prikladen za vsako priliko.

Rato